

Uchwała Nr IX/57/2015

Rady Powiatu w Nidzicy

z dnia 28 sierpnia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Powiecie Nidzickim na lata 2015-2017.**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3a i art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013r. poz. 595 ze zm.) oraz art.180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332), Rada Powiatu uchwała, co następuje:

§1

Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Nidzickim na lata 2015-2017 stanowiący załącznik nr1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nidzicy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Opracowała:

Anna Kalinowska

Przewodnicząca Rady

Elżbieta Góralska

Uzasadnienie

Do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi roczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Uchwałą Nr XIX/147/2012 Rady Powiatu w Nidzicy z dnia 22 czerwca 2012r. przyjęty został do realizacji „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014”, którego okres obowiązywania upłynął, wobec czego zachodzi konieczność przyjęcia nowego dokumentu na kolejny 3-letni okres programowania.

W programie uwzględniono m.in. plan wydatków koniecznych do realizacji zadań w roku 2015 i prognozę wydatków na kolejne lata. Program będzie realizowany również ze środków unijnych i dotacji celowych.

Mając powyższe na względzie podjęcie uchwały jest uzasadnione.

RADA POWIATU
w Nidzicy
ul. Traugutta 23
13-100 Nidzica

Załącznik nr 1

Do uchwały nr ~~IX/57~~/2015

Rady Powiatu w Nidzicy

Z dnia 28. Sierpnia 2015r.

Powiatowy Program
Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Powiecie Nidzickim
na lata 2015-2017

Spis treści

1. Wstęp.....	1
2. Charakterystyka systemu pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim.....	2
3. Ocena sytuacji rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim	5
4. Ocena sytuacji instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim	9
5. Ocena sytuacji usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim. ...	11
6. Program rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim	15
7. Podsumowanie.....	17

1. Wstęp

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Z obecnie obowiązującego stanu prawnego wynika, że systemem pieczy zastępczej nazywamy zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Niniejszy program zawiera diagnozę sytuacji pieczy zastępczej na terenie Powiatu Nidzickiego, określa kierunki działań w perspektywie 3-letniej oraz ustala priorytety a także zakres prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu.

Proponowany program jest kontynuacją działań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy zawartych w poprzednim Programie na lata 2012-2014 podjętym przez Radę Powiatu w Nidzicy uchwałą Nr XIX/147/2012 w dniu 22 czerwca 2012r.

2. Charakterystyka systemu pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim

Od czasu obowiązywania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. od 2012r. wprowadzono szereg jej zmian. Od 19 września 2014r. obowiązują zmiany wprowadzone ustawą z dnia 25 lipca 2014r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które wpłynęły znacząco na system pieczy zastępczej. Ustawa (Dz. U. z 2014 poz. 1188) uwzględnia zmiany, które mają na celu poprawę funkcjonowania rozwiązań systemowych oraz przyczynianie się do lepszego jakościowo wsparcia rodzin i poprawy opieki nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej. Nowelizacja ta wprowadziła 95 zmian a dokonane modyfikacje obejmują swoim zakresem wszystkie działy ustawy i mają głównie charakter uzupełnień lub zmian merytorycznych a ponadto także porządkujący. Podkreślić należy, że oprócz potrzebnych zmian, nowelizacja wprowadziła wiele obaw i szereg dodatkowych zadań mających na również skutki finansowe.

Jeśli chodzi o zadania powiatu znaczącą zmianą jest to, że przy kwalifikowaniu kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej konieczne jest wydawanie opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji wystawionej przez psychologa.

Posiadanie w/w opinii odnosi się również do osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji lub pełniących funkcję rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka i przedstawiania jej, co 2 lata, co niewątpliwie nakłada na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej tj. PCPR w Nidzicy niełatwe zadanie. W PCPR w Nidzicy nie ma zatrudnionego na etacie psychologa, co utrudnia wykonywanie w/w zadania.

Kolejna zmiana dotyczy ilości dokumentów sporządzanych i przekazywanych przez organizatora do ośrodka adopcyjnego. Dokumentacja została rozszerzona o: opinię o zasadności przysposobienia dziecka, opinię o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko, opinię o zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania dziecka na miejsce poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej mającej na celu stwierdzenie, że przysposobienie to leży w najlepszym interesie dziecka, opinii o zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej, opinii o możliwości nieumieszczenia wspólnie rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej z powodu nieznaledzenia kandydata do przysposobienia rodzeństwa.

Następny obowiązek nałożony na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej to dokonywanie, co 3 lub 6 miesięcy, ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej podczas posiedzeń, które muszą odbywać się z udziałem zaproszonych gości, m. in.: przedstawicieli ośrodków pomocy społecznej, ośrodka adopcyjnego, opiekunów zastępczych, rodziców biologicznych, sądów, ochrony zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych statutowo zajmujących się problematyką rodziny i dziecka, a także osób bliskich dziecku. Dodatkowo przy dokonywaniu w/w oceny lub kwalifikując dziecko do przysposobienia ustawa nakłada obowiązek wysłuchania dziecka, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają oraz stosownie do okoliczności uwzględniając jego zdanie. Zadanie to byłoby dużo łatwiejsze do wykonania, gdyby każdej funkcjonującej w powiecie rodzinie zastępczej, która wnioskuje o taką potrzebę, można by było od razu przydzielić koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie musi jeszcze, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, w przypadku stwierdzenia ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka poinformować właściwy sąd o możliwości powrotu dziecka do jego rodziny, załączając opinię gminy lub podmiotu prowadzącego prace z rodziną i opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Informacja ta musi zostać przekazana w ciągu 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Organizator jest obowiązany złożyć do sądu wnioski wraz z uzasadnieniem wszczęcia z urzędu postępowania o wydaniu zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej.

Istotną zmianą w ustawie jest dodatkowe wsparcie dla niezawodowych i zawodowych form pieczy zastępczej w przypadku opieki nad więcej niż 3 dziećmi i 4 w przypadku prowadzących rodzinny dom dziecka, poprzez możliwość zatrudnienia osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach w gospodarstwie domowym, którymi mogą być także małżonkowie nie pobierający wynagrodzenia z tytułu umowy o pełnienie funkcji rodziny zawodowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Bardzo ważną zmianą w realizacji wypłacanych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej jest wypłata świadczeń w pełnej wysokości (bez potrącania 50% dochodu dziecka) tj.- w przypadku rodziny spokrewnionej 660 zł, natomiast w przypadku innych form rodzinnej pieczy zastępczej 1000 zł miesięcznie na każde dziecko.

Również w przypadku dofinansowania do wypoczynku dziecka nastąpiła znacząca zmiana. Obecnie ustawodawca przewiduje możliwość przyznania świadczenia na dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem jego zamieszkania- bez nakazu raz w roku i bez limitu wiekowego dziecka 6-18 lat. Trzeba zaznaczyć, że jest to świadczenie fakultatywne.

W refundacji świadczeń z tytułu kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego niezawodowym i zawodowym rodzinom zastępczym lub prowadzącym rodzinne domy dziecka wprowadzono dodatkowo koszt opłat.

Najważniejszą jednak zmianą jest zmniejszenie limitu rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, które mogą być objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, z 30 na 15 rodzin, co stanowi znaczne zwiększenie kosztów ponoszonych przez Powiat, ale jednocześnie wzmacnia jakość sprawowanej opieki i współpracy z każdą rodziną.

3. Ocena sytuacji rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim

Program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2012-2014 wynikał z ustawowego obowiązku a ten program jest jego kontynuacją. Dzięki temu programowi Powiat pozyskał środki ze źródeł zewnętrznych na rozwój pieczy zastępczej, i tak:

- 2012r. - 69.506,76 zł
- 2013r. - 11.948,52 zł
- 2014r. - 122.421,00 zł.

Od dnia 1 stycznia 2012r. Zarządzeniem nr Z/31/2011 Starosty Nidzickiego z dnia 1 grudnia 2011r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy pełni funkcję Organizatora Pieczy Zastępczej w Powiecie Nidzickim.

W 2014 roku na terenie powiatu funkcjonowało 37 rodzin zastępczych i 1 rodzinny dom dziecka, w których przebywało 74 dzieci, wśród których było:

- 19 spokrewnionych rodzin zastępczych zamieszkałych na terenie naszego powiatu, w których umieszczono 24 dzieci,
- 14 niezawodowych rodzin zastępczych zamieszkałych na terenie naszego powiatu, w których umieszczono 23 dzieci,
- 3 rodziny zastępcze zawodowe wielodzietne na terenie naszego powiatu, w których umieszczono 13 dzieci,
- 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego, w której przebywało 7 dzieci,
- 1 rodzinny dom dziecka, w którym przebywało 7 dzieci.

Od dnia 1 stycznia 2015r. 2 rodziny zastępcze zawodowe wielodzietne przekształciły się w rodzinne domy dziecka. Niestety osoba pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego z dniem 1 stycznia 2015r. przeszła na emeryturę i brak w powiecie tej formy zabezpieczenia.

Ponadto dzieci z Powiatu Nidzickiego były umieszczane w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. I tak:

- 1 wychowanek przebywał w 1 spokrewnionej rodzinie zastępczej zamieszkałej na terenie innego powiatu,
- 4 dzieci przebywało w 2 niezawodowych rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu,
- 7 dzieci przebywało w 3 zawodowych rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu,
- 1 dziecko przebywało w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego,
- 6 dzieci przebywało w rodzinnym domu dziecka na terenie innego powiatu.

*)liczba dzieci i rodzin nie sumuje się, gdyż jedno dziecko mogło przebywać w różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej.

Według stanu na 31 grudnia 2014r. w ewidencji figurowało 31 rodzin zastępczych w tym: 17 spokrewnionych rodzin zastępczych, 10 niezawodowych rodzin zastępczych, 1 zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe wielodzietne i 1 rodzinny dom dziecka, w których było umieszczonych 57 dzieci, w tym 6 pełnoletnich wychowanków pozostających w dotychczasowych rodzinach zastępczych po uzyskaniu pełnoletniości.

Ilość rodzin zastępczych i pełniących funkcję rodzinnych domów dziecka oraz liczba dzieci znajdujących się pod ich opieką, z podziałem na poszczególne gminy, wygląda następująco:

Gmina Nidzica

Lp.	Rodzinna piecza zastępcza- forma pełnionej funkcji		Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Spokrewniona		12	14
2.	Niezawodowa		7	10
3.	Zawodowa w tym:	Wielodzietna	2	9
		Pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego	1	7
4.	Rodzinne domy dziecka		1	7

Gmina Kozłowo

Lp.	Rodzinna piecza zastępcza- forma pełnionej funkcji		Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Spokrewniona		2	2
2.	Niezawodowa		3	6
3.	Zawodowa w tym:	Wielodzietna	1	4
		Pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego	0	0
4.	Rodzinne domy dziecka		0	0

Gmina Janowo

Lp.	Rodzinna piecza zastępcza- forma pełnionej funkcji		Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Spokrewniona		3	5
2.	Niezawodowa		0	0
3.	Zawodowa w tym:	Wielodzietna	0	0
		Pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego	0	0
4.	Rodzinne domy dziecka		0	0

W Gminie Janowiec Kościelny nie funkcjonuje żadna forma pieczy zastępczej.

Zgodnie z obowiązującymi do dnia 31.12.2014r. zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemami pieczy zastępczej koordynator rodzinnej pieczy zastępczej mógł mieć pod opieką łącznie nie więcej niż 30 rodzin (od 01.01.2015r.-zmiana 15 rodzin). Ilość rodzin objętych opieką koordynatorów w latach 2012-2014 oraz prognozę na lata 2015-2017 przedstawia poniższa tabela:

Rok	Liczba koordynatorów	Liczba rodzin objętych opieką
2012	1	11
2013	1	11
2014	1	13
2015	2	19
2016	3	25
2017	3	25

Wysokość i rodzaj wypłaconych opiekunom zastępczym świadczeń pieniężnych w latach 2012-2014 i prognozę na lata 2015-2017 obrazuje poniższa tabela:

Rok	Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	Jednorazowa pomoc na pokrycie wydatków związanych z przyjęciem dziecka	Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	Wynagrodzenie opiekunów zastępczych i osób do pomocy	Wypoczynek dzieci	Środki wydatków na nasze dzieci w innych powiatach	Łączna Kwota
2012	643.205,06	1.900,00	8.053,55	168.743,91	-	234.417,71	1.056.320,23
2013	698.913,99	5.500,00	18.855,04	314.041,94	3.847,00	201.862,84	1.243.020,81
2014	665.747,30	2.615,00	11.754,04	171.392,89	1.820,00	376.206,79	1.226.536,02
2015	927.834,10	0	45.976,40	164.832,60	0	370.952,36	1.509.595,46
2016	963.834,10	3.000,00	48.376,40	164.832,60	4.500,00	394.952,36	1.579.495,46
2017	999.834,10	3.000,00	50.776,40	164.832,60	4.500,00	418.952,36	1.641.895,46

Warto podkreślić, że zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gminy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponoszą wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia jak wzrosła wysokość dochodów wpływających do powiatu w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012-2014.

Rok	Wpływy od rodziców	Odpłatność gmin	Dotacja na koordynatora pieczy zastępczej	Dotacja na rodzinną pieczę zastępczą	Dotacje z innych powiatów, za dzieci umieszczone na terenie powiatu nidzickiego	Łącznie
2012	968,48	7.453,51	700,00	68.806,76	231.942,11	309.870,86
2013	0	33.176,22	2.009,88	9.938,64	322.078,49	367.203,23
2014	0	76.003,83	2.700,00	119.721,00	300.921,05	499.345,88

4. Ocena sytuacji instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim

Na terenie powiatu funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego to jest Rodzinny Dom Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Nidzicy. Placówka rozpoczęła swoje funkcjonowanie od 1 lutego 2008r. Powiat Nidzicki zlecił realizację tego zadania na podstawie konkursu ofert Caritas Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie. W placówce wg stanu na 31 grudnia 2014r. przebywało 7 dzieci, a w ciągu roku w miesiącach: I-6 dzieci, II-XI-8 dzieci, XII-7 dzieci.

Koszt działalności w 2014r. Rodzinnego Domu Dziecka Caritas Archidiecezji Warmińskiej wyniósł 205.628,90 zł, w tym ze środków powiatu – 186.856,62, ze środków własnych Caritas – 18.216,31 zł. Ponadto powiat przeznaczył środki finansowe w kwocie 1.900 zł na wypoczynek letni.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w w/w placówce w 2014r. wynosił od 1 marca 2014r. – 2.019.89zł.

Na terenie powiatu nie ma placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego i interwencyjnego. Dzieci z naszego powiatu, które na podstawie postanowienia Sądu są kierowane do tego typu placówek, umieszczone są na terenie innych powiatów.

W 2014r. umieszczono 5 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Pacółtowie i 3 dzieci w Olsztynku. Natomiast 5 dzieci opuściło instytucjonalną pieczę zastępczą osiągając pełnoletniość.

W trakcie 2014r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu i poza powiatem przebywało 33 dzieci z naszego powiatu.

Koszty ponoszone za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w 2014r. przedstawiały się następująco:

Nazwa placówki	Koszt utrzymania jednego wychowanka	Ilość dzieci *)	Kwota wydatkowana w 2014r.
PLACÓWKI RODZINNE			
Rodzinny Dom Dziecka w Ełku	2.354,35	4	74.212,36
PLACÓWKI SOCJALIZACYJNE			
Dom Dla Dzieci w Pasymiu	3.358,19	3	118.959,96
Domy Dla Dzieci Towarzystwa Nasz Dom w Mrągowie	3.056,90	2	72.667,28
Dom Dziecka POMOCNA DŁOŃ w Ełku	2.503,01	1	21.943,05
Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusza Korczaka w Bartoszykach	4.822,85	5	176.357,90
Dom dziecka w Pacółtowie	3.162,00	5	22.661,00
Dom Dla Dzieci w Olsztynku	5.501,00	3	59.960,99
Dom Dziecka w Olecku	3.282,87	4	130.148,52
Razem	---	---	676.911,06

*) ilość dzieci w placówkach nie sumuje się, gdyż dzieci mogły być przenoszone w ciągu roku między placówkami

Według stanu na 31 grudnia 2014r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wszystkich typów poza powiatem i na terenie powiatu przebywało 28 dzieci z naszego powiatu.

5. Ocena sytuacji usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim.

Ważną kwestią w rozwoju pieczy zastępczej jest usamodzielnienie wychowanków opuszczających po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Usamodzielnienie wychowanków jest długotrwałym procesem wychowawczym mającym na celu podjęcie przez osobę usamodzielnianą samodzielnego życia i jest ostatnim etapem przebywania młodzieży w pieczy zastępczej.

Wychowanek pieczy zastępczej rok przed ukończeniem 18 roku życia wskazuje dane osoby, która będzie opiekunem w jego procesie usamodzielniania. Miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia wraz z wybranym opiekunem oraz we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownikiem socjalnym przygotowuje indywidualny program usamodzielnienia. W dokumencie tym precyzowane są dalsze plany życiowe m.in. dotyczące miejsca zamieszkania, nauki, kwalifikacji zawodowych, pracy. Wychowankowie, którzy po osiągnięciu pełnoletności, kontynuują naukę mogą nadal pozostać w dotychczasowej formie pieczy zastępczej odpowiednio za zgodą rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka lub dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat.

Osobom pełnoletnim, które chcą się usamodzielnąć przyznaje się pomoc na kontynuowanie nauki w wys. 500 zł miesięcznie. Wychowankowie mogą zdobywać wiedzę ucząc się w szkole, na kursach zawodowych lub u pracodawców, którzy przygotowują ich do wykonywania danego zawodu.

Wychowankowi po opuszczeniu pieczy zastępczej przysługuje również pomoc na zagospodarowanie w kwocie 1.500 zł, którą może przeznaczyć m.in. na zakup mebli i sprzętu gospodarstwa domowego. Po ukończeniu nauki wychowankom przysługuje pomoc finansowa na usamodzielnienie. Wysokość tego świadczenia jest uzależniona od okresu pobytu w pieczy zastępczej i wynosi od 1.650 zł do 6.600 z. Pełnoletni wychowankowie mogą również otrzymać pomoc prawną i psychologiczną.

W 2012 roku rodziny zastępcze opuściło 2 wychowanków, którzy kontynuują naukę, 3 wychowanków otrzymało pomoc rzeczową na usamodzielnienie i 2 pomoc pieniężną na usamodzielnienie. Według stanu na 31 grudnia 2012r. w ewidencji figurowało 14 wychowanków kontynuujących naukę po opuszczeniu rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2013 roku rodziny zastępcze opuściło 2 wychowanków, 1 wychowanek usamodzielniał się. Według stanu na 31 grudnia 2013r. w ewidencji figurowało 12 wychowanków kontynuujących naukę po opuszczeniu rodzinnej pieczy zastępczej.

Natomiast w 2014 roku pomoc rzeczową na usamodzielnienie otrzymało 4 wychowanków i 1 wychowanek pomoc pieniężną na usamodzielnienie. Według stanu na 31 grudnia 2014r.

w ewidencji figurowało 11 wychowanków kontynuujących naukę po opuszczeniu rodzinnej pieczy zastępczej.

Pomoc udzielona wychowankom rodzin zastępczych w latach 2012-2014

Pomoc dla usamodzielnionych wychowanków z rodzin zastępczych	Rok 2012 Kwota świadczeń i liczba osób	Rok 2013 Kwota świadczeń i liczba osób	Rok 2014 Kwota świadczeń i liczba osób
Pomoc na kontynuowanie nauki	67.110,76 (16 osób)	72.987,61 (15 osób)	69.042,81 (16 osób)
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	12.677,76 (3 osoby)	4.941,00 (1 osoba)	16.323,00 (4 osoby)
Jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnienie	9.882,00 (2 osoby)	3.294,00 (1 osoba)	3.300,00 (1 osoba)

Prognoza pomocy udzielonej pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych na lata 2015-2017

Pomoc dla usamodzielnionych wychowanków z rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka	Plan na 2015 rok Kwota świadczeń i liczba osób	Plan na 2016 rok Kwota świadczeń i liczba osób	Plan na 2017 rok Kwota świadczeń i liczba osób
Pomoc na kontynuowanie nauki	73.095,10 (14 osób)	74.234,50 (16 osób)	49.429,20 (12 osób)
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	12.882,00 (4 osoby)	33.582,00 (9 osób)	31.800,00 (10 osób)
Jednorazowa pomoc pieniężna na usamodzielnienie	24.723,00 (5 osób)	31.041,00 (8 osób)	37.641,00 (11 osób)

Liczba osób, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w roku:

- 2012 - 2
- 2013 - 2
- 2014 - 4

Liczba osób usamodzielnianych w roku:

- 2012 - 3
- 2013 - 0
- 2014 - 3

Planowana liczba osób usamodzielnianych:

- 2015 - 6
- 2016 - 9
- 2017 - 12

W 2012r. łącznie naukę kontynuowało 5 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. Według stanu na 31 grudnia 2012r. w ewidencji figurowało 5 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2013r. 3 wychowanków opuściło Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze. Łącznie w 2013r. naukę kontynuowało 8 wychowanków. Według stanu na 31 grudnia 2013r. w ewidencji figurowało 6 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2014r. 1 wychowanek opuścił Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy. Łącznie w 2014r. naukę kontynuowało 11 wychowanków, 1 osoba otrzymała pomoc na usamodzielnienie i pomoc na zagospodarowanie. Według stanu na 31 grudnia 2014r. w ewidencji figurowało 7 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

Pomoc udzielana pełnoletnim wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych
w latach 2012-2014

Pomoc dla usamodzielnionych wychowanków z p.o.w.	Rok 2012 Kwota świadczeń i liczba osób	Rok 2013 Kwota świadczeń i liczba osób	Rok 2014 Kwota świadczeń i liczba osób
Pomoc na kontynuowanie nauki	13.326,17 (5 osób)	15.419,78 (5 osób)	22.262,90 (6 osób)
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	0	0	1.500 (1 osoba)
Jednorazowa pomoc na usamodzielnienie	0	0	6.600 (1 osoba)

Prognoza pomocy udzielonej pełnoletnim wychowankom p.o.w. w latach 2015-2017

Pomoc dla usamodzielnionych wychowanków z p.o.w.	Plan na 2015 Kwota świadczeń i liczba osób	Plan na 2016 Kwota świadczeń i liczba osób	Plan na 2017 Kwota świadczeń i liczba osób
Pomoc na kontynuowanie nauki	29.429,20 (7 osób)	29.429,20 (7 osób)	35.429,20 (8 osób)
Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie	0	46.200,00 (7 osób)	6.600,00 (1 osoba)
Jednorazowa pomoc na usamodzielnienie	0	10.500,00 (7 osób)	1.500,00 (1 osoba)

Ile osób, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze w roku:

- 2012 - 1
- 2013 - 0
- 2014 - 4

Liczba usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w roku:

- 2012 - 0
- 2013 - 0
- 2014 - 1

Planowana liczba usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w roku:

- 2015 - 2
- 2016 - 7
- 2017 - 1

6. Program rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Nidzickim

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od dnia 1 stycznia 2015r. rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, obejmuje się na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Do 31 grudnia 2014r. na 31 funkcjonujących rodzin zastępczych taki wniosek złożyło 17 rodzin. I w związku z tym z dniem 1 stycznia 2015r zatrudniono w PCPR w Nidzicy 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, aby zabezpieczyć zalecenia realizowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które stanowią, że rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opiekę koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i koordynator nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Natomiast w stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania jego wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy.

Ze względu na rotację opiekunów zastępczych tzn. koniec sprawowania funkcji rodziny zastępczej oraz przyrost ilości nowych rodzin, które w szczególności wymagają wsparcia, może zaistnieć potrzeba zwiększenia ilości zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Zaznaczyć należy, że Powiat Nidzicki w ramach Resortowego Programu Wspierania Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej otrzymuje dotację w wysokości 50% poniesionych kosztów.

Podkreślić należy, że z uwagi na zmieniony system finansowania pieczy zastępczej związany m.in. z wypłatą pełnej wysokości świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, z przekształceniem z zawodowych rodzin zastępczych w rodzinne domy dziecka, z przyznaniem środków finansowych na utrzymanie lokalu w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą, (w której umieszczono powyżej 3 dzieci) i rodzinne domy dziecka zwiększają się wydatki powiatu na pieczę zastępczą.

Limit zawieranych umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka w latach 2015-2017 przedstawia się następująco:

Rok	Rodziny zastępcze zawodowe	Pogotowia rodzinne	Rodzinne domy dziecka	Ogółem
2015	0	0	2	2
2016	1	1	0	2
2017	1	0	1	2

Z uwagi na fakt, że nie jest możliwym precyzyjne wyliczenie liczby rodzin zastępczych, jakie zostaną utworzone w danym roku, ilu małoletnich zostanie umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, podstawą określenia limitu rodzin zastępczych zawodowych jest analiza danych w tym zakresie oraz dotychczasowe doświadczenie i obserwacja w zakresie tworzenia rodzin zastępczych i umieszczania w nich małoletnich.

Prognoza ilości umów zawieranych z rodziną pomocową, związanych z czasowym niesprawowaniem opieki przez rodzinę zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka w związku z wypoczynkiem w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy lub z powodów zdrowotnych i losowych to:

Rok	Ilość zawartych umów
2015	0
2016	1
2017	1

Prognoza ilości umów zawieranych z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich:

Rok	Ilość zawartych umów
2015	0
2016	1
2017	1

Prognozowana liczba opinii psychologicznych dotyczących posiadania przez kandydatów na rodziny zastępcze i już funkcjonujących opiekunów zastępczych predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzących rodzinne domy dziecka w 2015 roku wyniesie około 20, w roku 2016 około 45 i w roku 2017 około 50.

Ilość i powaga dodatkowych zadań sędowanych na tutejsze Centrum w związku ze zmianami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, obowiązek wydawania opinii i coraz większa potrzeba wsparcia psychologicznego małoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, bieżące wsparcie opiekunów zastępczych, mające na celu zapobieganie rezygnacji z pełnionej funkcji i poprawę jakości wykonywanej pracy z dziećmi są powodem konieczności zwiększenia zatrudnienia w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy w kolejnych latach o 1 etat psychologa i jeśli wzrośnie liczba rodzin zastępczych koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

7. Podsumowanie

Rodzina zastępcza stanowi środowisko opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci, niemogących przez jakiś czas przebywać z własnymi rodzicami, pozbawionymi całkowicie lub częściowo władzy rodzicielskiej, do czasu unormowania się sytuacji życiowej dziecka.

Rodzinę zastępczą tworzą ludzie nie będący biologicznymi rodzicami danego dziecka. Jej utworzenie nie wiąże się z powstaniem więzi rodzinno-prawnej pomiędzy opiekunami a ich podopiecznymi.

Jednym z podstawowych zadań rodziny zastępczej w świetle reformy systemu opieki, ma być przede wszystkim praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej, ponieważ trwałe umieszczenie dziecka poza rodziną uznaje się za sytuację wyjątkową i ograniczoną.

Zaznaczyć należy, że rodzina zastępcza pomimo pewnych napotykanymi trudności stanowi właściwe środowisko opiekuńczo-wychowawcze, dające dziecku szansę na normalny rozwój. Jak również dokonują analizy średnich miesięcznych kosztów utrzymania wychowanków w instytucjonalnej pieczy zastępczej, które w roku 2015 wynoszą od 2.033,32zł (nasza placówka) do 4.514,42zł są one nadal znacznie wyższe od średniej kosztów w rodzinnej pieczy zastępczej, które wynoszą odpowiednio:

- spokrewniona rodzina zastępcza – 697,00 zł,
- niezawodowa rodzina zastępcza – 1.042,00 zł,
- zawodowa rodzina zastępcza – 1.800,20 zł,
- rodzinny dom dziecka – 1.820,72 zł.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Elżbieta Goralska